

Spremembe zakona o srednjih šolah.

§ 24. — 1. V zakonu o srednjih šolah se dodajo in menjajo stavki in to:

V § 8. se zadnji stavek ukine in se zamenja z novim, ki se glasi:

Število razredov v popolnih in nepopolnih gimnazijah po oddelkih odredi minister prosvete.

V § 7. se doda nov odstavek, ki se glasi:

V sedanjih srednjih in srednjih strokovnih šolah odreja minister prosvete število učencev po razredih in to največje in najmanjše, kakor tudi številčno razmerje moških in ženskih učencev v posameznih razredih mešanih šol.

§ 16. se spremeni in glasi:

Direktorji in profesorji samoupravnih in priznanih privatnih verskih srednjih šol morajo popolnoma ločene glede učiteljstva in profesorji državnih srednjih šol.

Samoupravne šole morejo biti popolne in nepolne:

Popolne s 8 razredi in nepolne s 4 nižjimi razredi ali 4 višjimi razredi. Biti morajo popolnoma ločene glede učiteljstva in administracije od državnih srednjih šol v istem kraju.

Solski odbor ali uprava samoupravnih šol se obrača na ministrstvo prosvete, da jim postavi direktorja in potrebno število profesorjev po strokah, ki jih plačujejo šole iz lastnih proračunov. Minister prosvete nastavlja direktorje in profesorje za te šole s plačili in vsemi dohodki, kakor bi jih imeli v državnih šolah. Ako so upokojenci, ne prejema pokojnine niti dohodkov, ki spadajo k pokojnini. Minister sme prečicati pristanek na prejšnjo izvolitev in v tem slučaju je samoupravno telo dolžno odpustiti ga takoj iz službe.

Direktorjem se štejejo službena leta, ki so jih prebili v samoupravnih šolah, ko se vrnejo v državno službo, ali pri upokojitvi, ako so bili prej direktorji ali profesorji državnih srednjih šol, kakor da bi odslužili ta leta na državnih srednjih šolah. Službena doba profesorjev samoupravnih srednjih šol se smatra pri vrnitvi v državno službo, kakor bi jo odslužili v državni službi. Direktorji in profesorji samoupravnih šol napredujejo kakor direktorji in profesorji državnih srednjih šol.

Profesorji, ki bodo 30. junija 1932. na samoupravnih srednjih šolah, bodo razrešeni svoje dolžnosti. Nova imenovanja za bodoče šolsko leto se izvršijo po odredbah tega zakona.

§ 51. se doda nov stavek:

Učenci 5., 6. in 7. razreda smejo pomagati popravni izpit samo iz 1 učnega predmeta v predpisanem času.

Spremembe zakona o učiteljskih šolah.**— 2. V zakonu o učiteljskih se menja:**

V vseh členih zakona o učiteljskih se menja beseda »oblasti« ali »oblastna« z besedami »banovina« in »banovinski« in beseda »promesečje« z besedo »polletje«.

Šolsko leto se začne 5. septembra z vpisovanjem učencev in se konča 4. septembra prih. leta.

Od 24. avgusta do 4. septembra se morajo izvršiti vsi izpiti.

Predavanja se prično takoj po vpisu najkasneje 10. septembra. Polletja začnejo in končujejo v istem času, kakor v srednjih šolah. Za dijake 5. razreda učiteljski veljajo glede konca predavanja in polaganja popravni izpiti in učiteljskega diplomskega izpita

odredbe zakona o srednjih šolah, kakor za dijake 8. razreda.

Dijaki vseh razredov morajo polagati popravni izpit samo iz 1 učnega predmeta ali iz dveh večšin, v nasprotnem slučaju ponavljajo razred.

V § 33. se ukine 3. in 4. odstavek in zamenjata z novim, ki se glasi:

O številu dijakov in dijakinj, ki se sprejemajo v prvi razred, odloča minister prosvete.

Minister prosvete more dopustiti naknadni vpis najdelj do konca septembra v II., III., IV. in V. razred, kakor tudi vpis v I. razred onim dijakom, ki so se pravočasno prijavili za sprejem na učiteljske in položili izpit, pa so bili kot nadštevilni odklonjeni.

V § 34. se ukine drugi odstavek in se doda:

Sprejemnim izpitom na privatnih učiteljskih prisostvuje poslanec ministra prosvete na stroške šole, v kateri se izpit vrši.

V § 52. se po tretjem odstavku doda nov odstavek, ki se glasi:

Za direktorje na učiteljskih morejo biti imenovane tudi one osebe, ki izpolnjujejo vse zahteve za direktorsko mesto na popolnih srednjih šolah.

Narodna gledališča.

§ 26. Tri državna narodna gledališča v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani dobivajo državno subvencijo za kritje zgradb in inventarja, a vsi ostali izdatki: honorarji, režijski stroški in ostali materialni izdatki padejo v breme celokupnih dohodkov teh gledališč po specialnih proračunih, ki jih odobrava minister prosvete sporazumno s finančnim ministrom. Štiri oblastna narodna gledališča s sedeži v Skopju, Sarajevu, Novem Sadu in Osičku (skupno) in v Mariboru se vzdržujejo s svojimi dohodki in subvencijo po proračunu, ki ga odobrava minister prosvete.

To velja tudi za banovinska gledališča, le njihov proračun dohodkov in izdatkov odobrava ban.

Vsa omenjena gledališča so oproščena plačevanja taks iz tar. Br. 99-a (1) zakona o taksah.

Vstopnine za muzeje in pok. fond.

§ 27. 1. Minister prosvete je pooblaščen, da sme uvesti plačevanje vstopnic za muzeje. Dohodki od teh vstopnic bodo služili za kritje stroškov muzeja po pravilniku, ki ga bo izdalo ministrstvo prosvete v sporazumu s finančnim ministrom.

2. Za centralni pokojninski fond članov gledališč se pobira na vse vstopnice in to:

a) Za gledališča in umetniške koncerte in prireditve in sploh za vse vstopnice umetniških ustanov od vsakega sedeža po 0 50 Din do 5—Din.

b) Na brezplačne vstopnice gornjih ustanov do 3—Din.

Minister prosvete je pooblaščen, da v sporazumu s finančnim ministrom predpiše pravilnik o načinu pobiranja teh taks, oddaje nabranih vsot upravi centralnega pokojninskega fonda in o kontroli nad tem fondom.

Ostale odredbe.

§ 54. Kredit za upokojitve vseh uradnikov in ostalih drž. uslužbencev civilnega reda vseh strok, odobren v razdelju pokojnin in invalidskih podpor proračuna državnih izdatkov za to leto, se uporablja po odobrenju finančnega ministra.

§ 55. 1. V breme prostega kredita enega uradnika višje grupe se more postaviti samo

1 uradnik nižje grupe tako, da se ne more prekoračiti število niti skupna vsota kredita, odobrenega po proračunu.

2. V centru nem presbiroju predsedništva ministrskega sveta se morejo v breme odobrenih kreditov za uradnike in uslužbence postavljati dnevničarji s tem, da se število in vsota proračunskih kreditov ne prekorači s temi nastavitvami.

3. Ministri smejo postavljati in premeščati uslužbence svoje stroke v mejah skupnega števila in skupnega kredita, odobrenega za osebne izdatke teh uslužbencev po proračunu, brez ozira na njihovo številčno stanje in višino kreditov, odobrenih z istim proračunom v ministrstvu in posameznih bankih upravah ali finančnih direkcijah in njihovih področnih ustanovah ali ostalih ustanovah.

§ 56. Z dnem, ko stopa v veljavo ta zakon, preneha obveznost zavarovanja po zakonu o zavarovanju delavcev vseh onih oseb, ki se jemljejo v službo države, kakor tudi dnevničarjev ali honoriranih uslužbencev.

Za osebe in rodbinske podpore za te osebe se ustanovi »Podporni fond pomožnega osovja v državni službi.«

Mesečni prispevek znaša 5% od brutto dohodkov.

Finančni minister je pooblaščen, da predpiše z uredbo sestavo in upravljanje tega fonda, kakor tudi pogoje, na podlagi katerih se pridobi in izgubi pravica na podporo.

§ 57. 1. Osebnih upokojenci, državni in samoupravni, ne smejo biti zaposleni po državi in pri državnih podjetjih. To se ne nanaša na upokojene univerzitetne profesorje, ki kot priznani znanstveniki delujejo na univerzah v svojstvu honorarnih profesorjev, na upokojene univerzitetne profesorje, ki kot tehnični strokovnjaki delujejo pri komasacijskih operacijah, stenografe v narodnem predstavnstvu, uradnike centralnega presbiroja, kakor tudi upokojence vojne invalide.

2. Osebnim upokojencem, državnim in samoupravnim, zaposlenim v službi pri banovini ali občini ali pri njihovih podjetjih, pripada, dokler ta služba traja, zmanjšana pokojnina, izvenzemski rodbinski doklad in sicer: a) za 1/4 onim, katerih mesečni btto dohodek znaša od 600—1499 Din;

b) za 1/2 onim, katerih mesečni btto dohodek od te zaposlitve znaša od 1500—2499 dinarjev in

c) za 3/4 onim, katerih mesečni btto dohodek od te zaposlitve znaša 2500—4499 Din.

3. Odredbe drugega odstavka tega paragrafa veljajo tudi za one drž. upokojence, ki jim je pokojnina odredena po zakonih, sprejetih pred 1. julijem 1923., ako njihov btto mesečni pokojninski dohodek, ne računajoč rodbinskih doklad, znašajo več nego 300 Din. To velja tudi za upokojence — vojne invalide — zaposlene pri državi ali samopravi, katerih mesečne pokojnine, ne računajoč rodbinske doklade, znašajo več nego 3000 — dinarjev.

4. Upokojencem iz drugega odstavka tega paragrafa, kakor tudi upokojencem - vojnim invalidom, zaposlenim od države ali samoprave, katerih mesečni btto dohodki znašajo več nego 5000 Din, ne pripada pokojnina.

7. V §-u 157. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. leta namesto besed: »Zmanjša se za 30%« stavi se »zmanjša se za 50%«.

8. V drugem odstavku §-a 252. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. leta pride na koncu namesto pike vejica in se doda: neglede na predpise § 49.

9. V §-u 263. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. leta se doda nov 7. odstavek, ki se glasi:

(7) Ako je uslužbenec upokojen, preden poteče rok enega leta iz prvega odstavka, se vzame kot osnova za določitev količine osebne pokojnine njegova plača in položajni dohodek grupe, v kateri je bil v času upokojitve. Rodbinska pokojnina se odreja po predpisih §-a 139. od plače, po kateri se vlagatelju odreja osebna pokojnina s tem, da rodbina naknadno vplača vlogo od dne napredovanja v višjo grupo do dne smrti, ako je uslužbenec, katerega rodbina ima pravico, umrl kot aktivni uslužbenec, a od dne napredovanja do dne upokojitve, ako je uslužbenec, po katerem prihaja ta pravica, umrl kot upokojenec.

10. Zadnji stavek § 332. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931. se menja in glasi: A ostanejo v veljavi §§ 21., 51. in 107.

15. Ko stopi v veljavo zakon o podaljšanju odredb dosedanjih finančnih zakonov in zakona o proračunskih dvanajstinah z dne 10. avgusta 1929. leta, se ima smatrati, da je člen 281. finančnega zakona za 1922./23. leto prenehal veljati.

16. Od dne, ko stopi v veljavo ta zakon, prenehajo veljati rešenja ministrskega sveta F. A. br. 4320 z dne 27. maja 1920. in D. R. br. 121.339 z dne 8. decembra 1924.

19. Na predlog finančnega ministra more ministrski svet z uredbo menjati in dopolnjevati zakon o znižanju prejemkov z dne 20. septembra 1031. z dopolnilom z dne 29. oktobra 1931.

§ 65. 2. Državni strokovni izpit in višji državni strokovni izpit se vrši brezplačno.

K zakonu o zadrukah.

§ 66. 2. V zmislu §§ 1. in 24. zakona o zadrukah državnih uslužbencev z dne 3. nov. 1931. se ne bodo vračale vsote, ki so bile od 1. julija 1928. do 1. decembra 1931. vplačane po čl. 70., točka 4. uredbe o nabavljalnih zadrukah državnih uslužbencev in savezu nabavljalnih zdruag drž. uslužbencev z dne 5. decembra 1920. s spremembami in dopolnitvami z dne 12. maja 1928. Od tega so izvzete vsote, katerih povračilo je bilo odredeno z razsodbo državnega sveta do dne, ko stopi ta zakon v veljavo.

MIROSLAVA LEITGER

LJUBLJANA, JURČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdoločanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

**SPOMINJAJTE SE UČITELJSKIH DOMOV
V LJUBLJANI IN MARIBORU!****Damski
modni atelje**

Jov. Potočnik — Ljubljana,
sedaj Šmartinska cesta št. 24

(kavarna „Viadukt“), izdeluje damsko garderobo po najnovejših inozemskih journalih. Kostumi — plašči — specialno krojaško delo. — Izdeluje tudi kroje po meri. — Zunanjam po sliki in meri poštoobratno.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!**LISTEK****Prijatelju učiteljskega
stanu.****Ob smrti dr. Stanka Vurnika.**

Pomlad! Pomlad!

Zakaj nosiš enim svežino, oživljenje, drugim, ki še pričakujejo z vso silo neutešljivega hrepenenja, pa — smrt.

Te dni je prenehalo biti srce velikega prijatelja našega stanu dr. Stanka Vurnika, kustosa ljubljanskega muzeja, enemu najnadarnejših iz vrst naše mlade generacije. Kot mož, ki se je globoko in z vso mladostjo zajedel v svoje priljubljeno področje v narodopisje in glasbo, je stopil tudi v prijateljske stike z našim stanom. Bil nam je res iskren prijatelj, poudarjal je to i v intimnejših družbah i potom tiska kot glasbeni recenzent listov iz Jugoslovanske tiskarne.

Mladi mož je bil poln zasnov za svoje bodoče delo. Lanske velike počitnice smo sedeli v precej veliki družbi na vrtu ljubljanske »Zvezde«. Bila je pestra družba, v svoji sredi smo imeli znanca iz CSR, člane JC Lige iz Budjevic. Dr. Vurnik je ves raznet pripovedoval o nujnosti, da rešimo naše stare običaje pozabljenu.

»Baš zdaj zbiram snov iz vražarstva. Ko bom imel zbranega dovolj, pa se bom polotil — coprnice, in potem tudi Vam ne bo s'abo!« je menil v prostodušnem smehu. Pa je spet ves resen nadaljeval.

Zdaj zbiram navodila, kaj rabimo in kako je treba te stvari zbrati. Pa se bom potem obrnil kar na Vašo organizacijo, ki bo gotovo tako ljubezna in mi pomagala pri delu. Vem, da se ravno na učiteljstvo lahko najbolj zanesem. Saj jih že dosedaj cenim kot najbolj idealne in podjetne naše kulturne delavce. Naš muzej jim je dolžan veliko zahvalo za svojo bogatijo!...

— Pa ga je vrgla v bolniško posteljo in v prerani grob tuberkuloza, narodna bolezen mladih slovenskih talentov, in mu je iztrgala iz rok pero. Le kdo bo stopil na njegovo mesto, izpolnil vrzel za dr. Vurnikom in hitel reševati naše narodne običaje, ki tonejo z vso naglico v pozabljenje?

Kljub svojim mladim letom — morda pa ravno zato? — je imel dr. Vurnik pred seboj močno začetno pot. Vedel je, kaj naša kultura potrebuje. Mož na svojih mestih. On je bil, ki je znal s svojo tehtno besedo vzbuditi v mladih silah zaupanje do lastne osebe, do lastnega dela. Vurnik je kazal naši kulturi — pot! Ni maral tiste izhojene, po ravnicah, udobne in komodne. On ji je bil kažipot navzgor, kamor so jo speljali naši kulturni sosedje. In to pot je bilo treba pri nas šele trasirati, čistiti, širiti.

Dr. Vurnik je bil z vsem svojim znanjem, z vso svojo inteligenco, z vsem svojim žgočim sarkazmom in z mehko prijateljsko besedo kot nalašč za gradbenega inženjerja naše kulture. Le žal, da ga je Morana sklonila ob prvih kilometerskih kamnih!

Naš UPZ ga bo štel vedno med svoje podpornike in prijatelje, V tistih časih, ko se je ustanavljal in so mnogi mislili, da je Učiteljski pevski zbor za našo kulturo odveč, je bil ravno on med tistimi, ki je zatrjeval, da naša sodobna glasba naravnost kliče po obstoju UPZ.

V tem smo si bili enotni z dr. Vurnikom: našega pev. zbora ne potrebujemo za prednšanje pesmic: »Moj očka ima konjička dva«, ali pa »Gor čez izarce« — (kljub temu, da sta obe pesmi krásni in — naši). Za izvajanje takih pesmi ogromne žrtve članov UPZ niso potrebne, zato so tu drugi zbori, ki jim niso stavljeni take organizacijske ovire kakor učiteljem-pevcem, ki so razkropljeni po vsej banovini, za vaje v Ljubljani pa morajo poseči v lasten — žep. UPZ pa rabimo za izvajanje naših sodobnih pevskih skladb, za reprodukcijo iz rokopisov in za korajžo skla-

dateljem, ki pišejo podžgani po neumornem delu UPZ.

Dr. Vurnik je to vedel, in zato je bil našemu UPZ vedno odkritosrčen, iskren prijatelj in kritik. Da je imel prav že pred leti, naj govori dejstvo, da je za binkoštni pevski festival (o katerem poroča »Učit. Tovariš« na drugem mestu) kot edini slovenski pevski zbor, da prednaša v skupnem koncertu prvorazrednih pevskih zborov ostalih slovenskih narodov sodobno slovensko skladbo.

To priznanje vodstva festivala je poklon stanu, priznanje našim pevcem in potrnilo, da je dr. Vurnik pravilno cenil UPZ že pred leti.

Mladega moža, ki ga je dostojno ocenilo vse naše dnevno časopisje, je spremlila na njegovi zadnji poti tja k Sv. Križu nevelika družba pogrebcev. Na poslednji poti ga je spremlil celokupni odbor UPZ s predsednikom tov. Dragom Supančičem, dirigent tov. Srečko Kumar pa je prihital k svežemu grobu dr. Vurnika celo iz Zagreba.

Prijateljstvo za prijateljstvo! Brez pompa in zunanega bleška, ki ga je skromni dr. Vurnik sovražil vse življenje, so ga ponesli v mrzlo polpodne in ob zadnjih akordih Vurniku v slovo, se je pridružil k »Ljubljani« pod vodstvom dr. Dolinarja tudi del našega UPZ.

Pokoj duši prijatelja našega stanu in našega dela!

—nč—

Slika medvojnega šolstva.

(Spomin ob 60-letnici ravnat. dr. Tominška.)

Začetkom šolskega leta 1915.-16. sem prišel na drž. gimnazijo v Mariboru, kjer je bilo več nemških učiteljev kakor slovenskih: pa sem se zavedal, da nisem dobrodošel niti nemškimi kolegom niti oficijelni javnosti, ki seveda v tistih najbolj šovinističnih tednih ni

mogla trpeti niti dosedanjih, kako bi prenesla tiho še nove namestitve slovenskih uradnikov. Pa je že tako bilo. Ravnateljstvo je imele pravico nastaviti suplente, in ravnatelj dr. Tominšek je nastavljal mene. Ker je bil dr. Tominšek tudi član deželnega šolskega sveta v Gradcu, te namestitve od zgoraj niso mogli preprečiti.

Nič se ni zgodilo in vse je šlo gladko svojo pot. Ravnateljstvo mi je odkazalo poleg pouka v slovenskih paralelkah tudi pouk zgodovine in zemljepisa v četrtem nemškem razredu. Bil je to svojevrsten razred, v katerem so sedeli sinovi najzagrizenejših mariborskih Nemcev (n. pr. pastora Mahnera), vendar voljni in dobri dečki finega obnašanja. Priznati moram, da smo se vse leto dobro razumeli, razen...

V razredu je vladalo zame naravnost strašno ozračje. Na zadnji steni je visela alegorična slika »Očeta Rena«, obdana z nemško frankfurtersko zastavo, na stranskih stenah pa so bile v okvirih zahvalne diplome za ustanovnine Südmarki in Schulvereinu. Ravnatelj je bil pač najnestrpnejši vseh profesorjev, kar jih je premogla mariborska gimnazija, doktor Mühlbacher. Prekašal ga je morda edino še profesor na mariborski realki dr. Müller, ki je bil hkratu tudi predsednik nemškega političnega društva v Mariboru. — Tako je bilo ozračje v razredu, tak je bil vpliv razrednika. Moralo je nekje izbruhniti.

Sobotna številka (od 24. marca 1917) »Marburger Zeitung«, ki je izhajala pod uredništvom silovitega Jahna, je prinesla o zborovanju društva »Deutscher Verein für Marburg und Umgebung« to-le poročilo:

Schriftleiter Norbert Jahn machte davon Mitteilung, daß sich im hiesigen Staatsgymnasium eine slowenische Lehrkraft befindet, welche von den deutschen Gymnasialen verlangt, daß sie die Namen aller deutschen Städte, Märkte und Ortschaften in Untersteier mit den zum Teile erst in der jüngsten Zeit erfundenen und konstruierten windischen Namen bezeichnen. Es wurde beschlos-

Splošne vesti.

MLADINSKI PEVSKI ZBOR TRBOVLJE-VODE V BEOGRADU.

Na Jožefovo zvečer smo se srečno vkrkali na udobna pulmana z goro košar in kovčegov, odej in blazin. Zunaj črna tema in sneg, v vozovih živ-žav po vseh klopeh, policah in hodnikih. Kaj pa mislite — v Beograd pa trbovski pevci — ta živa knapovska družčina! Po Zagrebu se je pisano življenje počasi vneslo, bolj in bolj so postajali glasovi dremavi, dokler ni vse zasanjalo po klopeh, fleh in policah. Neskončna je slavonska planjava, lepo pokrita z debelo zimsko plahto — le ceste in pota — dolge blatne reke. S prvim svitom smo na nogah. Malo se opotekamo, pretegujemo odrevenele ude in manemo oči. Se vedno beži ob vlaklu monotona ravan. Sneži in sneži. Stejemo postaje, občudujemo črede prašičev in pomilujemo blatne nedeljske romarje. Mi smo na toplem in suhem! Fantje jo vžigajo — korajža rase — Beograd ni več tako daleč! V Zemunu se mrzlično mašijo v kočare in cule odejje, štruce, steklenke, blazine. Počesemo kuštrave glave, poravnamo gube po hlačah in že smo pripravljeni na tople sprejeme.

Nadalje gre s filmsko brzino. Skavti nas obsujejo in sprejmejo našo prtljago v varstvo. Mi pa korakamo kot imenitna pevka bratovščina ponosno k izhodu. Sprejem pevske družine Obiliča, Cankarja, slovenskih društev, naših senatorjev in poslancev i. dr. in že občudujemo ponosne palače prestolnega mesta. V »Djačkem domu« nas gostoljubno sprejmejo, za hrano pa se potrudimo v bližnji »Učiteljski dom«. Vse gre v redu — kakor po maslu. Pa kaj bi dolgo opisoval naše cepljanje po živahnih beograjskih ulicah — vse tri dni je snežilo — dnevno časopisje pa nas je zvesto spremljalo korak za korakom.

V ponedeljek 21. marca popoldne ob štiri smo prvič odprli pevška usta na stežaj. Narodno gledališče nabito mladine. V dvorani loži Nj. Veličanstvo kraljica Marija z vsemi kraljeviči. Tovariš Šuligoj dirigira homogeni, do skrajnosti disciplinirani rudarski pevski celoti. Eksaktno prednašanje vžiga in zadivlja bratsko srbsko mladino — neskončni aplavzi se ne poležejo. Dirigent se smehlja in priklanja — pevška četa mirno sprejema priznanje. Ne upa si prav na dan s prekipeva-jočim ponosom in radostjo — iz lož jih pazljivo, a dobrohotno gledajo oči kraljice Marije in pokrovitelja kraljeviča Petra.

Zvečer pa v ogromno, bleščečo Kolaričovo dvorano. Izbrana prestolniška publika — številna slovenska kolonija. V prvi vrsti minister g. Pucelj, predstavniki drugih ministrstev, številni senatorji in poslanci, prosvetni šef Dravske banovine g. Mazi, predsednika izvršnega odbora in ljubljanske sekcije JUU itd. Takole se jim bere iz oči in obrazov, da ne pričakujejo kaj posebnega v pevskem pogledu. Je pač tam gori v tej črni dolini kriza in beda — pa beračijo revčki za dinarje in dobro besedo. Tovariš A. Beg jedrnat orišev v uvodni besedi Trbovlje in proletarsko mladino. Nato pa od pesmi do pesmi. Dvorana strmi, si mane oči in vrta ušesa. Ali je to naš zbor? Je možno, da ustvari naša mladina kaj tako zrelega in veličastnega? Aplavzi tresejo marmorne stene glasbenega svetišča — solze polzijo po licih. Dirigenta oblegajo številni častilci kot čarodeja — mladino objemajo presrečni Obličičevi bratje.

Enodušna sodba glasbenikov — nima primera v naši državi!

sen. Schritte gegen eine solche nationalpolitische Praxis zu unternehmen.

Ko sem prečital to poročilo, mi je postalo resnično tesno pri srcu. Zavedal sem se, kako politično moč ima Deutscher Verein, zavedal pa tudi, da sem sam vojaščine le začasno oproščel. Prva misel mi je bila, kako sporočiti stvar mojemu šefu, da ne bi mislil, da sem se po neprevidnosti dal zavesti h kakim izjavam, ki bi gotovo ne bila umestna niti v tistih časih, ko so bili Nemci na višku svoje domišljivosti, niti v razredu, kjer ni bilo nobenega Slovencev — razen tistih, ki so to sami zahtevali.

Komaj sem čakal, da je prišel gimnazijski ravnatelj v nedeljo v svojo pisarno. Tako sem se javil in ga opozoril na notico v Marburgerci. In dr. Tominšek ni pripisoval tej notici nikake važnosti, popolnoma v skladu z načelom, kakršnega se je držal, ko so napadali njega vsevprek. Tudi on se ni branil, ne zagovarjal in opravičeval.

Notica v Marburgerci pa ni bila tako nedolžna. Točno, kakor predpisuje bonton, ob 11. uri se je oglasila v ravnateljevi pisarni delegacija omenjenega političnega društva s profesorjem Müllerjem na čelu. Dobro je bilo, da je bil ravnatelj dr. Tominšek že poučen o mojem »zločinu«, ki ga je bilo zatreti in mene eksemplarično kaznovati.

Slo je namreč za štiri krajevna imena na Spodnjem Štajerskem. Ko smo obravnavali spodnještajerske kraje, sem vprašal takole mimogrede razred, kako imenujejo Slovenci Marburg, Pettau, Cilli in Rann. Z velikim veseljem so mi učenci povedali slovenska imena, a za druge kraje nisem hotel spraševati, ker sem razred pač podzavestno pravilno ocenil.

Istočasno z deputacijo je prišel tudi pismen protest društva Deutscher Mittelschullehrer Vereina, na katerega je ravnateljstvo že naslednji dan odgovorilo. Ko so pritožniki spoznali, da pri gimnazijskem ravnateljstvu niso uspeli, so smatrali zadevo za važno dovolj, da so se podali k namestništvu v Gra-

Vsestransko obogateli smo sanjali sladko v brzovlaku na poti domov. Velik lovorov venec je spremljal zdravo družino v sive kolonije revne domačije, na Veliko noč in vstajenje! —g.

Tovarišem in tovarišicam v Ljubljani in okolici!

Po svoji zmagoviti pevski poti v prestolico je sklenil prirediti trbovljski Mladinski pevski zbor ponovno koncert v Ljubljani in to na željo občinstva in tovarišev. Koncert se bo vršil v nedeljo 17. aprila ob 11. uri dopoldne v Unionu. Izvajali bodo program, ki so ga odpeli z velikanskim uspehom v Beogradu. Poleg 14 slovenskih skladb je zastopar tudi Zl. Grgošević z dvema in St. Mokranjac s tremi deli.

Tovariši, tovarišice, šolska vodstva, ravnateljstva meščanskih in srednjih šol se naprošajo, da priporočijo to prireditivo otrokom in staršem. Za deco bo rezerviran ves prostor na balkonu in znaša za njo vstopnina 3 Din, katera naj se pobere po šolah. Skupne vstopnice se dobe v Matici knjigarni. Pri blagajni pred koncertom se bodo dobile le vstopnice po cenah, ki so določene za odrasle v parterju.

Tovariši, tovarišice! Ogromni uspehi, ki jih doživlja ta Šuligojev zbor in njegovi voditelji delajo čast vsemu učiteljskemu stanu — zatojere z agitacijo napolnimo dvorano kot zadnjič, da bo video trbovljsko učiteljstvo in deca, da znamo ceniti njih delo.

Tovarišica Josipina Repé, učiteljica v »Ženskem dečjem domu« v Kaštel-Luksiču, Primorska banovina (preje v Zagradcu pri Zužemberku), se je poročila s tovarišem Pero Matas, učiteljem na drž. deški narodni šoli v Kaštelu Novi, Primorska banovina. — Čestitamo!

Šolske upravitelje, ki niso še plačali knjžice »Mali sadjar«, nujno prosim, naj pošljijo znesek Din 10/50, da se prihrani trud in troške za posebne terjatve. — Josip Štrekelj.

Koncert učiteljskega pevskega zbora iz Zagreba. Pred letom dni se je po vzgledu slovenskega učiteljskega pevskega zbora osnoval v Zagrebu moški učiteljski pevski zbor, ki nosi ime »Filipovič«. V začetku marca je priredil svoj prvi koncert v Zagrebu pod geslom: »Sto godina jugoslovenske glasbe«. Koncert je v polni meri uspel. Dirigent tega zbora je znani hrvaški komponist Boris Papandopulo. 2. maja t. l. priredi ta zbor koncert v Ljubljani. Vsem je gotovo še v spominu, da je dobil naš UPZ prvo in največjo moralno oporo ter umetniško reputacijo ravno v Zagrebu. Za materialne dobrine so pa največ skrbeli voditelji in člani tega pevskega zbora. Naša dolžnost je, da jih tudi mi ob tem prvem posetu sprejmemo tako, kot so oni naš pevski zbor.

Podporno društvo finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino v Ljubljani je na svojem 11. rednem občnem zboru dne 5. marca 1932 sklenilo, da spremeni svoj naslov v: »Podporno društvo državnih in banovinskih uslužbencev Dravske banovine« ter da sprejema nove člane, ki se prijavijo do 31. maja t. l., z ugodnejšimi pogoji glede višine pristopnine, kakor tudi glede starosti (do 55. leta). Po tem roku, to je po 31. maju 1932, pa se bodo sprejemali člani le do 45. leta starosti in z zvišanimi pristopninami. Glavno društveno delovanje je osredotočeno v odsekih za pogrebni in bolniški sklad. Sleđni tudi svojim članom brezplačno zdravniško ordinacijo, brezplačno dobavo zdravil, podporo v rekonvalescenci, klimatično zdravljenje v primeru obolenja na

dec. Ravnatelj dr. Tominšek je dobil nalogo, da zadevo uravna in tako je sledila kot epilog učiteljska konferenca na drž. gimnaziji v Mariboru...

Ko je bil dnevni red končan, je zaključil ravnatelj dr. Tominšek nekako takole: Somit wäre die Konferenz erledigt; ich möchte aber noch etwas unoffiziell erwähnen (vse poslušne, kajti konference pod dr. Tominškom so vse strogo in samo uradne). Neulich wurde in dem Berichte des Deutschen Politischen Vereines auch unsere Anstalt erwähnt. (Nastane nekaka nervoznost, ravnatelj nadaljuje): Als ich es las, dachte ich mir: Das Wasser rauscht, das Wasser schwoll, ein »Müller« saß daran! (Gotovo fina ironija na predsednika nemškega društva in na gori omenjenega razrednika Mühlbacherja. Komaj pa je uvod ustvaril dispozicijo, je izvajal dr. Tominšek z neobičajno silovitostjo): Ich sage, diese Sache mit den süddeutschen Ortsnamen war nicht notwendig, war eine Unvorsichtigkeit. Viel ärger muß ich jedoch verurteilen die Feigheit und Hinterlist derjenigen, die diese Unvorsichtigkeit eines jungen Kollegen haben ausnützen wollen. Ja, meine Herren, lassen sie sich gesagt sein, es war eine unverflorene Gemeinheit, die sie da unternommen haben. Ravnatelj je pograbil papirje in odšel iz posvetovalnice. Nemški kolegi so gledali od jeze v tla, le dr. Böhm s Tirolskega, ki ni imel niti trohice smisla za nemško-slovenske narodnostne spore, se je zleknil po klopi ob steni, si prižgal pipico z besedami: »Nun, meine Lieben, war uns das nötig?«

Tako je končala sama posebi malenkostna zadeva, ki pa kaže, v kakih časih smo živeli: kaže pa hkrati, da so bili v teh viharnih časih nekateri naši ljudje krepko na svojih mestih. Ljudje, ki niso puščali politiko v šolo. In eden izmed njih je bil dr. Tominšek.

Dr. R. Strmšek.

tuberkulozi, znižano tarifo pri fizikalnem zdravljenju etc. Društvena pisarna posluje v Ljubljani, Križevniška ulica 5/II. Tu se tudi izdajajo vsak delavnik med uradnimi urami od 13.30 do 15 članom nakaznice za zdravnike in zdravila. Članom na deželi pa izdajajo nakaznice za zdravnike in zdravila v to določeni društveni poverjeniki.

SLOV. ŠOLSKI MATICI NA BLAGAJNI-KOVO NOTICO V »UCIT. TVARIŠU« ŠT. 24 Z DNE 21. JAN. V POJASNILO.

1. Učiteljsko društvo v Ptuj vztraja na svojih sklepih glede povišanja članarine S. S. M.

2. Članstvo je dosedaj plačevalo naročnino za S. S. M. z društveno članarino. Društvo je doplačalo po 10 Din za vsakega člana za l. 1931. Pri proračunu za l. 1932, pa se je pobiranje naročnine za S. S. M. z društveno članarino uknilo.

3. Članstvo obsoja notico g. blagajnika S. S. M., v kateri se hoče pozabavati z nediscipliniranostjo članstva ter izjavlja, da je bilo edino v tem, da je plačalo ono razliko po 10 Din za l. 1931., za leto 1932. pa ne pristopi, ako se naročnina ne zniža zopet na 30 Din.

Učiteljsko društvo v Ptuj.

Počitniški pedagoški tečaj za nadaljno učiteljsko izobrazbo. Oblastni odbor podmladka rdečega križa priredi v Zagrebu od 4. julija do 13. avgusta 1932 poseben počitniški pedagoški tečaj. Stanovanje je brezplačno. Prehrana 450—500 Din mesečno. Za material in razne stroške se plača 400 Din. Natančnejša navodila daje in sprejema prijave Oblastni odbor podmladka rdečega križa v Zagrebu, Mirogojska cesta 4. Prijave je pošiljati do 5. junija t. l.

Trije učiteljski počitniški tečaji. Sekcija JUU v Zagrebu priredi v počitnicah tri samozobraževalne tečaje in sicer: 1. Glasbeni tečaj v Zagrebu pod vodstvom g. Dragana Andersa, prof. glasbe; 2. tečaj za sokolsko telovadbo pod vodstvom Dušana Bogunovića, prof. učiteljišča v Crikvenici in 3. tečaj ročnega dela v Selcah v avgustu pod vodstvom Marijana Markovca, učitelja meščanske šole. V vsak tečaj bo sprejetih 40 učiteljev iz vse države. Prijave je treba poslati do konca maja na sekcijo Jugoslov. učit. združenja v Zagrebu, Bogovičeva ul. 7. Vsa oskrba v Zagrebu se računa za ves mesec 780 dinarjev, v Selcah in Crikvenici pa 900 Din mesečno. Vpisnina za vsak tečaj znaša 300 dinarjev. Za podrobnejše informacije naj se reflektanti obrnejo na JUU, sekcija Zagreb.

Učiteljski tečaj delovne šole na otoku Krku. Oblastni odbor podmladka rdečega križa v Zagrebu priredi v Krku tečaj delovne šole. V tečaj bo sprejetih 80 učiteljev (-ic). Popolna oskrbovalnina znaša mesečno 750 dinarjev. Tečaj traja od 4. jul. do 13. avg. 1932. Vsak prijavitelj mora vpsolati s prijavo tudi 400 Din kot vpisnino, oskrbovalnina se pa plača pri prihodu v Krk. Podrobnejša pojasnila daje Oblastni odbor podmladka rdečega križa v Zagrebu, Mirogojska cesta 4.

Proizvajanje obutve za Orient. Po vrnitvi Tomaža Bate iz Indije se je pričelo v njegovem podjetju delati na tem, da se za Orient proizvajala ona obutev, ki bo najbolje odgovarjala kulturnim in socialnim potrebam tamšnjega prebivalstva. Pred tremi tedni so bili v oddelku za izdelavo modelov izgotovljeni specialni vzorci. Vse to delo je zahtevalo mnogo truda. Pri tem delu so bili zaposleni čevljarji tehniški in strojni konstrukterji pod Batovim osebnim nadzorstvom.

Ze danes posluje nekoliko oddelkov v tovarni, ki izdelajo samo za Indijo 100.000 parov čevljev tedensko.

Na ta način rešuje Bata krizo. Zrtvoud se je 2 meseca na potu po daljnem Vzvodu in iskal načina, kako plasirati svoje proizvode istočasno pa nabavljati tam sirovine. Tudi v tem slučaju je ostal Bata zvest sebi rekoč, da za onega, ki hoče delati, ni krize.

Mladinska Matica.

—mm Z 21. seje M. M. Izmed 8 rokopi-sov, ki smo jih dobili še naknadno za redne publikacije za najmlajše je bila nagrajena slikanica »Zivljenje hudobne kavke Katke«, ki jo je izdelal Edo Deržaj.

—mm V zalogi imamo še nekaj pesameznih števil, ki jih prodajamo po 20 par, in sicer imamo od prvega letnika samo še 7. številko. Od drugega letnika pa 2., 3. in 4. številko.

—mm V rednih publikacijah izidejo letos: 1. Fr. Bevk: Lukec išče očeta. 2. Hafnerjeva: Botra z griča. 3. Kresnice, ki jih uredi J. Ribičič. 4. Edo Deržaj: Zivljenje hudobne kavke Katke. — Naslovno stran Bevkove povesti je narisal M. Gaspari. Botra z griča bo ilustriral Fr. Stiplovec. — Zivljenje hudobne kavke Katke je slikanica, ki ima 40 slik. Tudi Kresnice bodo bogato ilustrirane.

Učiteljski pevski zbor JUU.

—pev. Pevske vaje za ljubljanske in okoljske člane se vršijo od 9. aprila dalje vsako soboto od 19. do 21. ure v Glasbeni Matici.

—pev. Koncert UPZ ob priliki 4. slovenskega festivala. Pevski zbor izvaja na festivalu 15. maja reprezentativen slovenski program, ki bo obsegal sledeče kompozicije: Lajovic Anton »Božest je kovač« in »Zeleni Jurij«, Kogoj Marij »Vrabi in strašilo«, Osterc Slavko »Pesem o suhi muhi«, Adamič Emil

»Potrkan ples«, »Igra na nebu« in »Vragova nevesta«. Radi važnosti nastopa se bodo vršile pevske vaje 5., 6., 7. in 8. maja v Glasbeni Matici v Ljubljani. Prosimo vse članice in člane, da si že sedaj uredijo delo tako, da bo udeležba vsem omogočena. — Odbor.

—pev. Cerkevni koncert UPZ. 6. junija priredi pev. zbor cerkveni koncert v Ljubljani. Na tem koncertu, ki se bo vršil v ljubljanski stolnici, bo sodeloval znani slovenski komponist in orgelski virtuoz monsinjor g. Stanko Premrl.

Šolski radio.

—r Program za XXII. teden: V torek 12. aprila bo predaval g. Josip Zabkar: »V tovarni železa«. Predavanje bo v obliki reportaže I.—III. V petek 15. aprila bo v obliki dialoga obravnaval g. Lojze Peterlin temo: »Vpliv solnca na rastlinstvo« I.—II.

—r Poziv radio-predavateljem! Učenci dveh šol so pisali na naš radio odsek, da bi radi slišali tudi kako zgodovinsko predavanje. Prosimo predavatelje, da pregledno in nazorno obdeležajo kako temo iz naše domače zgodovine, kakor: »Kmetijske upore« — »Deklaracijsko dobo« itd. ter se javijo na naslov: Odsek za šolski radio Jugoslovenskega učiteljskega združenja, sekcije za Dravsko banovino v Ljubljani.

Stanovska organizacija JUU iz društev:

Vabila:

JUU SRESKO DRUŠTVO KOZJE bo zborovalo 9. aprila 1932, ob 10. uri v šoli v Polju. Poleg običajnega je na dnevnem redu predavanje ref. g. J. Krošla o kmetijsko-gospodinjstvo nadaljevalnem solstvu in tov. F. Freec »O zatiranju sadnih škodljivcev«. — Udeležba obvezna! Opravičijo se e res tehtna opravičila! — Odbor.

JUU SRESKO DRUŠTVO GORNJI GRAD bo imelo svoje redno zborovanje na Rečici ob Savinji dne 16. aprila 1932. Začetek ob 10.15 uri. Od 10.15—11. ure hospitacija v poizkusnem razredu tov. Rottove. — Udeležba — stanovska dolžnost! — Predsednik: Z. Kotnik.

JUU SRESKO DRUŠTVO V SLOVENSKE BISTRICI zboruje v soboto, dne 16. aprila t. l. ob 10. uri dopoldne v Mariboru (Narodni dom) skupno z mariborskimi učiteljskimi društvi. — Casi so resni. Tovariši, pridite polnoštevilno! — Miloš Tajnik, t. č. predsednik.

JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG zboruje skupno z vsemi ostalimi učit. društvi obeh mariborskih srezov v soboto 16. aprila t. l. v Narodnem domu v Mariboru. Ob 9. uri naj se zbere k seji člani upravnega in nadzornega odbora ob pol 10. točno se prične naše društveno zborovanje zase, pri katerem bomo razen običajnih točk sporeda volili delegate za banovinsko in drž. skupščino. Ob pol 11. uri bo pričelo skupno zborovanje z ostalimi društvi, kjer bo podal obširno in zanimivo poročilo o situaciji in stanovskih zadevah vobče predsednik naše sekcije, naš neumorno delavni tov. Ivan Dimnik. Tovariši, tovarišice! Pripravite si jedrnate, pisemne predloge gde ukrepov naše štednje iz izdatki vsepovsod — ker že tako hočejo! Polnoštevilnost udeležbe pričakuj in tov. pozdravlja Mirko Vauda, t. č. predsednik.

JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR MESTO zboruje skupno s sres. društvi Maribor desni breg in leví breg, Slov. Bistrica in St. Lenart v soboto, dne 16. aprila ob 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Na dnevnem redu so važne stanovske zadeve. Situacijsko poročilo bo podal predsednik sekcije tov. Ivan Dimnik. Radi važnosti zborovanja pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

JUU SRESKO DRUŠTVO MARIBOR DESNI BREG zboruje v soboto 16. aprila ob 10. uri v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru skupno s sres. društvi Maribor mesto, Maribor leví breg, Slov. Bistrica in Sv. Lenart. Na dnevnem redu so važne stanovske zadeve. Situacijsko poročilo bo podal tovariš Ivan Dimnik. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH zboruje v soboto 16. aprila v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru skupno s sres. društvi Maribor mesto, Maribor l. in d. breg in Slov. Bistrica. Poleg važnih stanovskih zadev je na dnevnem redu tudi situacijsko poročilo predsednika sekcije tov. Ivana Dimnika. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

SRESKA DRUŠTVA BREZICE, LI-TIJA IN LAŠKO bodo imela skupno zborovanje v Trbovljah v Sokolskem domu dne 9. aprila ob 9.30 s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav trbovljskega župana. — 2. Situacijsko poročilo predsednika tov. Dimnika. — 3. Mladinski koncert pevskega zbora Trbovlje-Vode. — 4. Predavanje o metodiki pevskega pouka — tov. Šuligoj. — 5. Slučajnosti.

Poročila:

JUU SRESKO DRUŠTVO V PTUJU je zborovalo dne 7. marca v Ptuj. Navzoči 104 člani, to je 65.4%.

Po toplem pozdravu navzočim in novovstopivšim članom je tov. predsednik podal kratko poročilo, katero se je spopolnilo s čitanjem došlih dopisov.

Glede glavne skupščine so bili navzoči mnenja, da naj se vrši v Beogradu.